Stockholms läns landsting

19

Yttrande över motion 2017:49 av Susanne Nordling m.fl. (MP) om obligatorisk utbildning för antibiotikaförskrivare

HSN 2017-1812

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Strategiska vårdgivarfrågor
Magnus Thyberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-05-31

HSN 2017-1812

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2017:49 av Susanne Nordling m.fl. (MP) om obligatorisk utbildning för antibiotikaförskrivare

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om obligatorisk utbildning för antibiotikaförskrivare. I motionen föreslår Susanne Nordling m.fl. (MP) att utbildningen Antibiotikasmart ska införas som ett obligatoriskt moment att genomföra årligen för den som ska få skriva ut antibiotika i Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:49 av Susanne Nordling m.fl. (MP)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedning för psykiatri och folkhälsa

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Resistenta bakterier är ett hot mot människors liv och hälsa. Brist på fungerande antibiotika kommer att lamslå många delar av det som dagens sjukvård kan åstadkomma med till exempel cancerbehandling, neonatalvård och proteskirurgi. Förutom ökad sjuklighet och dödlighet, kostar resistenta bakterier sjukvården enorma summor. Beräkningar från

Folkhälsomyndigheten (FoHM) visar att notan för enbart direkta kostnader för patientvård och smittspårning, landar på minst fem miljarder kronor fram till år 2024 givet att Sverige lyckas behålla den förhållandevis låga ökningstakt av resistenta bakterier vi har idag. Om takten ökar och inräknat indirekta kostnader som till exempel produktionsbortfall, är summan avsevärt högre. Om resistensnivån ökar till motsvarande Italiens hamnar kostnadsökningen på 28 miljarder. Enligt Folkhälsomyndigheten kan förebyggande åtgärder, till exempel lokalt Stramaarbete, bromsa skenande kostnader och vara strategiskt lönsamt i det långa perspektivet.
Inflöde/ökad förekomst och spridning av multiresistenta bakterier i länet till exempel ESBL-karba, MRSA och kolistinresistens med generellt ökat bruk av antibiotika som följd och i synnerhet bredspektrumantibiotika väntas förvärra antibiotikaresistensen i länet.

Strama Stockholm, en enhet inom Avdelningen för strategiska vårdgivarfrågor i Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF), i Stockholms läns landsting (SLL) bildades 2009. Uppdraget är att verka för en klok och återhållsam antibiotikaförskrivning gentemot sluten-/öppenvård och allmänhet samt att bevaka och återkoppla lokalt resistensläge. Enheten samordnar arbetet mot antibiotikaresistens i länet och deltar i nationell samverkan med Sveriges kommuner och landsting samt FoHM. I nuläget är gruppens resurser fem tjänster med en årsbudget på drygt fem miljoner, inkluderat en mindre driftsbudget. Gruppen består av två allmänläkare, två infektionsläkare på halvtid, en apotekare och en sjuksköterska.

Strama Stockholms uppdrag är att stödja sjukvården och att minska överförskrivningen av antibiotika genom att övervaka och analysera resistensläget samt förbrukning och användning av antibiotika. Med detta underlag ska man bevaka följsamhet till behandlingsrekommendationer förmedla kunskap om antibiotika till allmänheten.

Nuläge
Förskrivningen av antibiotika har minskat successivt med 12,5 procent i SLL de senaste 5 åren (2013–2017), delvis tack vare ett medvetet, strukturerat och strategiskt arbete i Strama Stockholm. Sedan årsskiftet är motsvarande siffra 2,3 procent.
Storstadsregionerna i Sverige har historiskt haft den högsta antibiotikaförskrivningen i landet men Stockholms län ligger inte längre på första plats utan sedan tredje kvartalet 2017 på tredje plats, med Region Skåne och Gotland på andra respektive första plats. Det har skett en betydande minskning av antibiotikaförskrivningen i länet, från drygt 430 recept/1000 invånare och år 2009 till 323 recept/1000 invånare i mars

2018. Det nationella patientsäkerhetsmålet är 250 antibiotikarecept per 1000 invånare och år.

Arbetssätt
Studier visar att man måste verka på många olika fronter för att nå fram med sitt budskap.
Generellt är ambitionen att verka för ett långsiktigt kvalitetsarbete på den egna enheten, både inom öppen- och slutenvård.

För att öka tillgängligheten till kunskap om behandlingsrekommendationer för infektioner i primärvården har antibiotikasmart.se tagits fram för antibiotikabehandling i öppen vård. Detta har kompletterats med drygt ett 20-tal slutenvårdsfall och innevarande år även med ett 20-tal tandvårdsfall.

Strama Stockholms resurser är begränsade och webbutbildningen antibiotikasmart.se är ett konkret exempel på hur man kan nå fler förskrivare, både i öppen-och slutenvård. Strama Stockholm har som mål att göra denna fortbildning obligatorisk för alla läkare i öppenvård. Sannolikt kommer detta kunna inkluderas i en självdeklaration som handlar om arbetet med antibiotikaförskrivning.

Sammanfattning
Motionärens förslag ligger väl i linje med det arbete som bedrivs av Strama Stockholm. Aktiviteter pågår redan för att uppfylla ändamålen med motionärens förslag.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Ett förslag som innebär minskad användning av antibiotika och minskad antibiotikaresistens är positivt för patientsäkerheten.

Miljökonsekvenser
Ett förslag som innebär minskad användning av antibiotika och minskad antibiotikaresistens är positivt för miljön.

Administrativa konsekvenser
En tvingande uppgift innebär en ökad administration för vårdgivare. Dock är det viktigt att ha god kunskap om hur man bäst ska använda antibiotika och det kan vara så att det underlättar för vårdgivare att säkerställa god kompetens inom detta område.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Stockholms läns landsting

miljöpartiet de gröna

MOTION

2017-09-12

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -09- 12
Dnr LS 2017-1162

2017:49

Motion av Susanne Nordling (MP) om obligatorisk utbildning för antibiotikaförskrivare

Arbetet med att minska antibiotikaförbrukningen i Stockholms läns landsting går långsamt. Länets invånare konsumerade mest penicillin i hela Sverige med 345 recept per 1000 invånare under 2016. Det är långt från det nationella hållbarhetsmålet på 250 recept och med nuvarande minskningstempo tar det 16 år innan vi når det nationella målet.

Strama, svenska landstings gemensamma organisation för att minska antibiotikaförbrukningen, arbetar uppsökande med vårdcentraler för att fortbilda läkare i vikten av att vara restriktiv med att skriva ut antibiotika. Primärvården är dock ofta under sådan tidspress att all fortbildning blir lidande, och arbetet mot antibiotikaresistens är inget undantag. Primärvården är också bland de mest uppsplittrade verksamheterna i Stockholms läns landsting, vilket gör det än svårare för Strama att nå ut med sitt budskap och att få förändring till stånd. *En undersökning visar också att Strama i Stockholm hör till de landsting som satsar minst på arbetet mot antibiotikaresistens i hela landet – Uppsala ligger överst med 7,49 kronor per 1000 invånare och år, rikssnittet är 4,13 kronor och Stockholm satsar 2,47 kronor per invånare och år.*

Miljöpartiet vill öka takten i arbetet med att minska och optimera antibiotikaförskrivningen, och vill därför öka kraven på vårdcentralerna. Stramas webbutbildning Antibiotikasmart är byggd på verklighetstrogna fall som ska ge läkare och sjuksköterskor en djupare förståelse när antibiotika ska användas, och när det bör undvikas. Den har funnits i tre år och tar en knapp timma att genomföra. Miljöpartiet vill att utbildningen blir obligatorisk att genomföra årligen för den som vill ha rätten att skriva ut antibiotika i Stockholms läns landsting.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att införa utbildningen Antibiotikasmart som ett obligatoriskt moment att genomföra årligen för den som ska få skriva ut antibiotika i Stockholms läns landsting, och

att föra in detta i förfrågningsunderlaget för vårdval husläkarmottagning och andra berörda avtal.

Susanne Nordling

Shadi Larsson

Malin Fijen Pacsay

Vivianne Gunnarsson

Richard Sundeman

Amanda Palmstierna

Karin Michel